

Si lahko sindikati privoščijo delovati trajnostnostno?

V številnih evropskih mestih je preživetje ljudi odvisno od proizvodnih dejavnosti, ki onesnažujejo zrak in vodo.

Moje delo zagotavlja preživetje moji družini, a izpusti naše tovarne jemljejo življenje ribam v reki. Kdo lahko zastopa moje interese v širšem?

Sindikati so neodvisni od podjetij, osredotočeni predvsem na zastopanje interesov delavcev in zavezani k demokratičnim notranjim procesom.

Sindikati se soočajo z zapletenim položajem, saj morajo poleg zagotavljanja kratkoročne socialno-ekonomske varnosti svojim članom hkrati zagovarjati tudi dolgoročne sistemske reforme.

Na sindikate vplivajo številne omejitve, kot so nasprotujoči si interesi članov, ki segajo od ozkih zasebnih interesov do širših družbenih in okoljskih vprašanj.

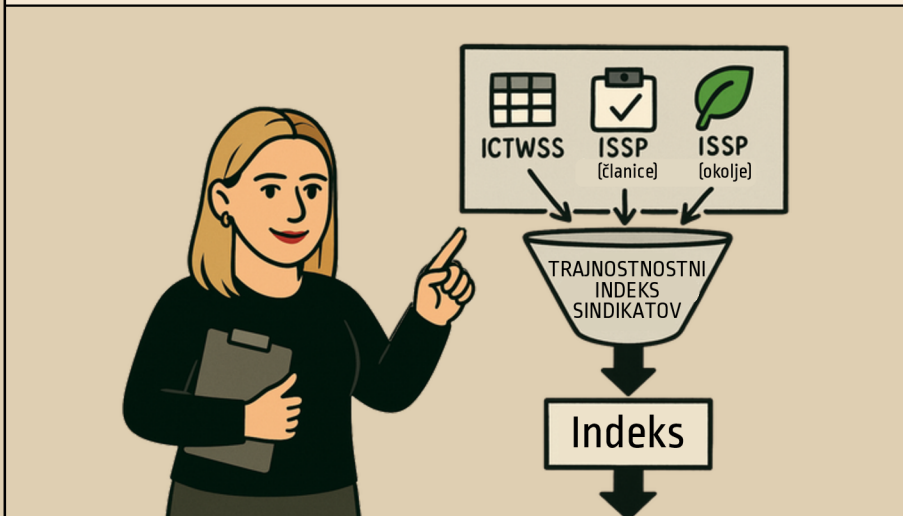

Strategije sindikatov se pogosto osredotočajo na postopne spremembe, kot sta zelena rast in prekvalifikacija delavcev, in ne na globlje strukturne probleme, kot so neenakosti in razmerja moči. Tovrstne omejitve tvegajo utrjevanje sistema, ki daje prednost gospodarskim interesom pred okoljskim in družbenim blagostanjem.

Članek je namenjen razvoju indeksa trajnostnostnih priložnosti sindikatov, ki celovito kvantificira priložnosti evropskih sindikatov za okrepitev trajnostnostnih praks.

ICTWSS je evropska baza podatkov, ki meri moč sindikatov – denimo število delavcev, ki jih pokrivajo kolektivne pogodbe, prisotnost svetov delavcev in splošno pogajalsko moč.

ISSP sprašuje tisoče ljudi, kdo so (starost, spol, poklic) in kaj si mislijo – npr. koliko jim je mar za varovanje okolja.

TRI DIMENZIJE TRAJNOSTNOSTI

Okoljska odgovornost

Družbena pravičnost

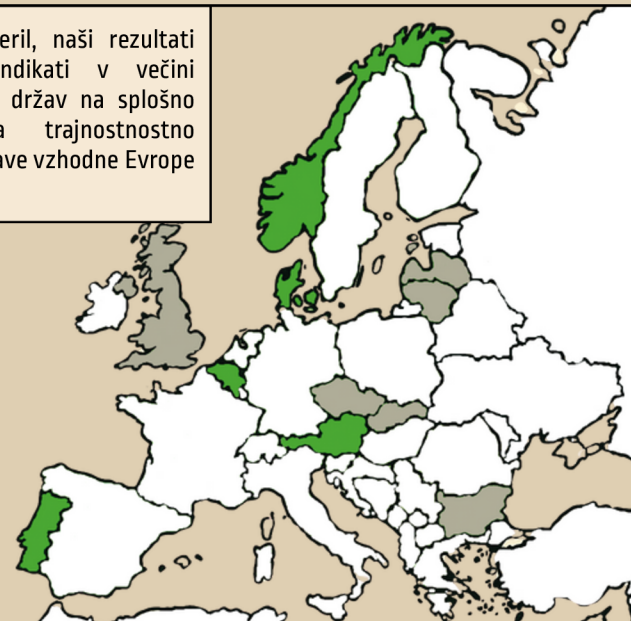
Institucionalna moč

Podatke ICTWSS smo združili z demografijo članov ISSP in njihovimi okoljskimi stališči v sestavljeni indeks trajnostnostnih zmožnosti sindikatov, ki zajema 20 držav EU.

Indeks zmožnosti je zgrajen iz treh dimenzij trajnostnosti: okoljske odgovornosti, družbene pravičnosti in institucionalne moči.

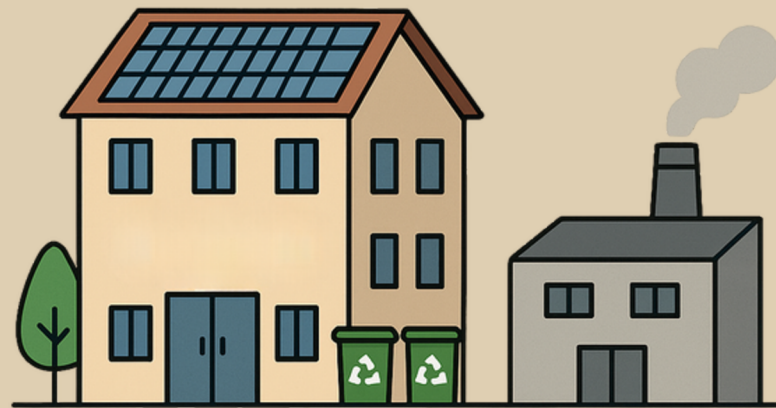
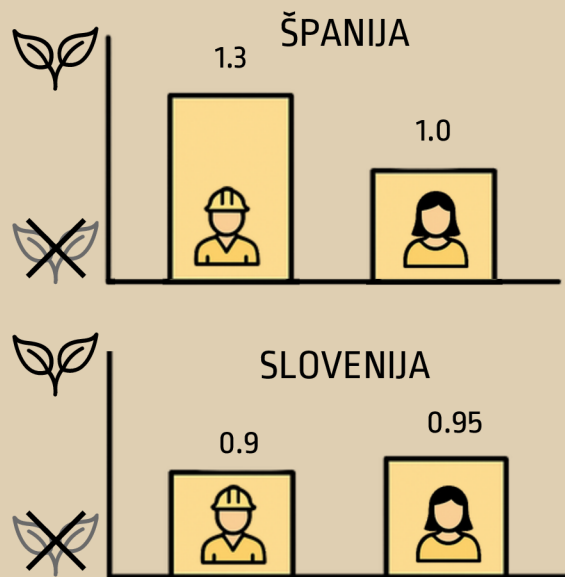
Sciomic
by scientist®

Na podlagi izbranih meril, naši rezultati kažejo, da imajo sindikati v večini obravnavanih evropskih držav na splošno dovolj možnosti za trajnostno delovanje, izjema so države vzhodne Evrope in Združeno kraljestvo.

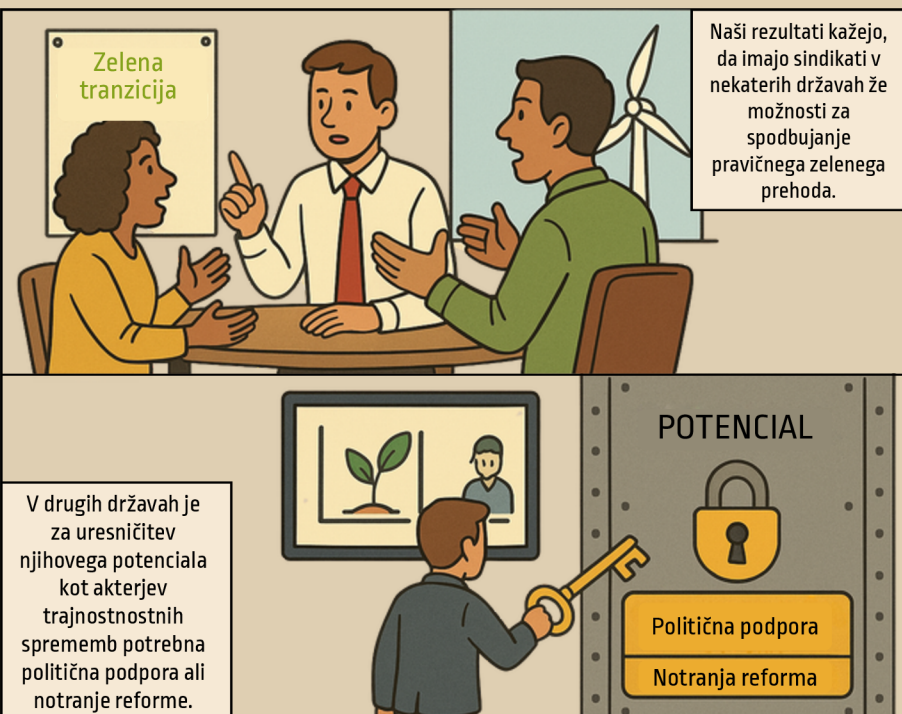

Sindikati v Belgiji, Avstriji, na Danskem, Portugalskem in Norveškem dosegajo najvišje ocene trajnostnostnih zmožnosti, medtem ko številne postkomunistične države močno zaostajajo.

Na primer, v Španiji imajo člani sindikatov višjo okoljsko osveščenost kot nečlani, v Sloveniji pa so razlike skoraj zanemarljive.

Druge raziskave poročajo, da imajo večja podjetja in podjetja v javni lasti višje stopnje sindikalizacije, kar lahko sindikatom omogoča več priložnosti za vključevanje v trajnostnostne pobude. Nasprotno pa manjša ali zasebna podjetja pogosteje poudarjajo kratkoročne ekonomske cilje, kar dodatno omejuje zmožnost sindikatov, da bi v ospredje postavili okoljska ali družbena vprašanja.

Primc, K., Zabavnik, D., Slabe-Erker, R., Bembič, B., & Golob, U. (2025). Can trade unions in Europe afford to act sustainably? Sustainability: Science, Practice and Policy, 21(1), 2506199.